



**Lausunto Napapiirin Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemuksesta
Jokkavaaraan tiloille Veijola RN:o 698-401-8-214 ja Iikanmaa RN:o 698-401-
8-222**

Taustatietoja

Rovaniemen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen pyytää Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Napapiirin Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemuksesta 12.5.2020 mennessä. Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä vastaa Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta. Ympäristölautakunnan päätösvaltaan kuuluvissa ympäristölupa-asioissa ympäristöterveydenhuollon lausunnon lupaviranomaiselle antaa terveystarkastuksen johtaja (Ympäristölautakunnan kokous 25.5.2011 92 §).

Napapiirin Kuljetus Oy (0195373-5) hakee ympäristölupaa maa-aineksen murskaamiselle Rovaniemen Jokkavaaraan tiloille Veijola RN:o 698-401-8-214 ja Iikanmaa RN:o 698-401-8-222 (Jokkavaara). Hakemuksen mukaan toiminta sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle. Alue sijaitsee yleiskaavan mukaisella maa-ainesten ottoon kaavoitetulla alueella (EO). Lähin asutus sijaitsee noin 400 metrin etäisyydellä.

Hakemuksen mukaan kivenmurskaamon toimintaa on kaksi kuukautta vuodessa, ajoittuen ajalle tammikuu – joulukuu. Toiminta viikon aikana on seuraava: murskaaminen ma-pe klo 7-22, rikotus ma-pe klo 8-18 ja kuormaaminen ja kuljetus ma-la klo 6-22. Rikotettu kiviaines murskataan tela-alustaisella murskauslaitteella tai kolmivaiheisella siirrettävällä murskausasemalla. Kevyttä polttoöljyä kuluu murskauksessa keskimäärin 40 t/a, maksimikulutus on 90 t/a. Kevyt polttoöljy varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka ovat varustettu ylitäytön estimillä. Öljyä kuluu maksimissaan 3,0 t/a ja voiteluaineita maksimissaan 2 t/a. Öljy ja voiteluaineet säilytetään varastokontissa. Polttoaineiden ja öljyjen säilytys ja tankkaukset suoritetaan tukitoiminta-alueella. Alue suojataan riittävän laajalla tiiviillä kalvolla, jonka päällä on suojaava maakerrosta 20 – 30 cm.

Kivenmurskaamon toiminnasta aiheutunutta meluhaittaa voidaan vähentää sijoittamalla murskauslaitos mahdollisimman alas suhteessa ympäröivään maastoon, jolloin ottotoiminnassa muodostuvat rintaukset muodostavat meluesteen. Lisäksi pintamaa- ja varastokasat voidaan sijoittaa alueelle siten, että ne muodostavat meluesteitä.



Murskauslaitoksesta aiheutuvaa pölyn leviämistä ehkäistään laitoksen koteloinnein ja lopputuotteen putoamiskorkeutta säätelemällä sekä pintamaiden ja varastokasojen sijoittelulla. Kuormaus- ja kuljetusalueiden sekä teiden pölyämistä estetään kastelulla tai suolaamalla, mikäli suolan käyttö vähäisessä määrin sallitaan.

Toiminnasta aiheutuvaa raskasta liikennettä on 0 – 40 käyntiä/vrk.

Hakijan mukaan toiminnasta aiheutuva todennäköisin riski on polttoainepäästö maaperään. Riskiä minimoidaan suorittamalla tankkaukset erityistä varovaisuutta käyttäen ja käyttämällä kaksoisvaipallisia säiliöitä.

Lausunto:

Terveysvalvonnan johtaja esittää Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntona seuraavaa:

Jokkavaaran pohjavesialue on vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Jokkavaaran pohjavesialueelta otetaan pohjavettä, jota käytetään Rovaniemen keskustaaajaman alueella talousvetenä. Jokkavaarasta saatavan veden osuus on merkittävä kaupungin alueelle johdettavasta vedestä. Tämän vuoksi Jokkavaaran pohjavesialueelle ei tulisi sijoittaa maa-ainestenotto- ja murskaustoimintaa.

Kivenmurskaamon toiminnassa käytettävät ja varastoitavat poltto- ja voiteluöljyt muodostavat riskin pohjavesialueella. Jos kivenmurskaamolle myönnetään ympäristölupa, tulee lupaehdoissa kiinnittää erityistä huomiota pohjavedensuojeluun ja toiminnan aiheuttamien riskien minimoimiseen.

Mahdollisten meluhaittojen vähentämiseksi kaikki toiminta tulee alkaa aikaisintaan klo 7 aamulla. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää lähimmissä asuinhuoneistoissa L_{Aeq} päiväohjearvoa (klo 7-22) 35 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 30 dB. Kaikissa toiminnoissa on huolehdittava, ettei pölyämisestä aiheudu haittaa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin.

Pälvi Palojarvi
Terveysvalvonnan johtaja
palvi.palojarvi@rovaniemi.fi



Rovakaaren
ympäristöterveydenhuolto

7.5.2020

Dno2020-321

Lisätietoja antaa:

Anna-Maija Seppänen

terveystarkastaja

p. 040 8212707, anna-maija.seppanen@rovaniemi.fi



30.3.2020

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta
Hallituskatu 7
96100 Rovaniemi

Lausuntopyyntö 11.3.2020

Lausunto Napapiirin Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemuksesta kiviaineksen murskaukseen Rovaniemen kaupungin, Korkalon kylän tiloille Veijola 698-401-87-214 ja likanmaa 698-401-8-222, Jokkavaaran tärkeä pohjavesialue

Hakemus

Napapiirin Kuljetus Oy hakee ympäristölupaa kiviaineksen murskaukseen Rovaniemen kaupungin, Korkalon kylän tiloille Veijola 698-401-8-214 ja likanmaa 698-401-8-222. Lupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi. Samalla haetaan lupaa toiminnan aloittamiseksi ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa. Alueella on voimassa olevat 16.12.2015 ja 24.11.2016 myönnettyt maa-ainesten ottamisluvat. Maa-ainesten ottotapa on ns. maisemointiotto.

Voimassa olevan ottoluvan ottotaso kiinteistöllä likanmaa on +93,00 ja kiinteistöllä Veijola +95,00. Alueen pohjaveden korkeus sijoittuu tason +80,00 alapuolelle.

Ympäristölupahakemuksen perusteella alueen toiminta on ylisuurten kivien rikutusta murskaamolle sopivaksi sekä soran murskaus. Murskaustöiden kesto on noin 2 kuukautta vuodessa (tammikuu, joulukuu). Arvioitu murskausmäärä on keskimäärin 60 000 t/a (maksimi 150 000 t/a). Murskaus suoritetaan kolmivaiheisella AA 105 tyyppisellä murskauslaitoksella, jota syöttää pyöräkuormaaja. Valmis murske siirretään varastokasaan pyöräkuormaajalla. Murskeen varastointiaika on n. 1-2 v. Varastokasat sisältävät alle 15 % hienoainesta, joten pöly ei leviä alueen ulkopuolelle. Toiminnassa käytettävät koneet ovat uudehkoja ja omaavat parhaan teho/hyötysuhteen, koneet ja laitteet huolletaan säännöllisesti.

Laitokselle on olemassa oleva soratie, jonka pölyäminen estetään kastelulla tai suolauksella.

Napapiirin kuljetus Oy:llä on käytössä sertifioitu ympäristöasioiden hallintajärjestelmä **laatu- ympäristösertifikaatti ISO 14001:2004.**

Murskauslaitos sijoitetaan mahdollisimman alas soramontun pohjalle, jolloin äänen kantautuminen alueen ulkopuolelle on mahdollisimman vähäistä.

Pintamaiden ja murskeiden varastokasojen sijoittelulla voidaan myös estää melun leviämistä alueelta.

Sosiaalituloissa syntyvät harmaat ja ruskeat jätevedet johdetaan umpisäiliöön, jonka tyhjennyksen hoitaa paikallinen jätteenkeräysrytys. Toiminnasta syntyvät talousjätteet arv. 500 kg/v ja käymäläjätteet 500 kg/v toimitetaan kunnalliseen jätekeräykseen.

Murskauslaitoksen toiminnasta syntyy pieniä määriä vaarallisia jätteitä (jäteöljy tms. öljyinen jäte). Vaaralliset jätteet säilytetään lukittavassa kontissa tai vähintään tiivispohjaisessa katetussa tilassa, niin etteivät ne aiheuta ympäristöriskejä. Jätteet toimitetaan myöhemmin asianmukaiseen ongelmajätteiden käsittelypaikkaan. Syntyneistä jätteistä pidetään kirjaa, josta ilmenevät myös jätteiden toimituspaikat.

Yhteensä arvioidaan tuotannossa käytettävän kevyttä polttoöljyä keskimäärin n. 40 t/a (max 90 t/v) ja öljyä 1,5 t/a (max 3 t/v). Voiteluaineita käytetään keskimäärin 1 t/v (max 2 t/v) Murskauksessa ei käytetä vettä.

Kevyt polttoöljy säilytetään lukittavissa kaksoisvaippasäiliössä, Öljyt ja voiteluaineet lukituissa varastokonteissa. Toiminta-aikojen ulkopuolisina aikoina alueella ei säilytetä polttonesteitä tai työkoneita.

Polttonestesäiliöt, tankkauspaikka sekä koneiden säilytys sijoitetaan riittävän suurelle MURAUS-asetuksen mukaiselle tukitoiminta-alueelle, jonka paikka voi muuttua toiminnan aikana. Tukitoiminta-alueelle rakennetaan tiivisrakenne, jonka tarkoituksena on estää ennalta haitta-aineiden pääsy maaperään. Suojamateriaalina käytetään HDPE-kalvoa, jonka saumat limitetään vähintään 30 cm. Suoja-alueen reunoilla kalvoa korotetaan n. 10-15 cm, jotta siitä muodostuu allas. Lupahakemuksen mukana on periaatekuva tukitoiminta-alueesta.

Mahdollisen haitta-ainepäästön tapahtuessa, onnettomuuden torjuntatoimet aloitetaan välittömästi. Murskauslaitoksella on aina käytettävissä imeytysturvetta, johon haitta-aineet pyritään imeyttämään välittömästi. Tapahtuneesta onnettomuudesta ilmoitetaan välittömästi valvontaviranomaisille. Pilaantuneet maa-ainekset kuormataan kaivinkoneella kuorma-autoon ja kuljetetaan niin pian kuin se on mahdollista viranomaisen osoittamaan paikkaan.

Alueelle on vuonna 2019 asennettu 3 pohjaveden havaintoputkea, joista on mitattu seuraavia pohjavedenpinnan tasoja (N2000):

	<u>19.7.2019</u>	<u>2.10.2019</u>
PVK1	76,83	76,57
PVK2	77,00	76,77
PVK3	77,37	77,19

Alueen pohjavesiä tarkkaillaan säännöllisesti neljästi vuodessa.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat toiminta-alueesta noin 400 metrin etäisyydellä.

LAPIN ELY-KESKUKSEN LAUSUNTO

Pohjavesialue

Suunnitellut toiminta-alueet sijoittuvat Jokkavaaran (nro.12699101) vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle (1-luokka). Pohjavesialueen arvioitu tuotto on 4 000 m³/d. Pohjavesialueella sijaitsee 4 vedenottamoa, joiden etäisyys aloitusvaiheessa sijoitettavan murskeaseman kohdalle on seuraavat: Jokkavaara (UP 53A) noin 1 400 m, Jokkavaara I (UP 9C) noin 1 900 metriä, Jokkavaara II (UP 20C) noin 1 500 metriä ja Jokkala P80 noin 1 800 metriä. Jokkavaaran pohjavesialue on Rovaniemen tärkeimpiä talousvedenhankinta-alueita.

Lisäksi maantien reunassa noin 400 metrin etäisyydellä sijaitsee tutkittu vedenottamon paikka Vp 14. Tutkimusten perusteella pisteestä arvioidaan saatavan pohjavettä 300 m³/d sekä seurantalonsäilytyksessä noin 900 metrin etäisyydellä sijaitseva piste UP 21, josta tutkimusten perusteella on saatavilla pohjavettä todennäköisesti yli 300 m³/d.

Luonnonsuojelu

Suunnitellulla Jokkavaaran maa-ainesten ottamisalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (1096/96) 42 §:n koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, 46§:n uhanalaisten lajien eikä luontodirektiivin (92/43/EY) liitteiden IV a eläinlajien ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja Hertta-rekisterin eliöt-osion mukaan (23.3.2020, SYKE)

Alueella ei ole suurten petolintujen pesäreviirejä Petolintujen pesät 2018-rekisterin mukaan (Metsähallitus)

Lainsäädäntö

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen.

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maahan ei saa jättää tai päästää jätettä eikä muutakaan ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaara tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Ympäristönsuojelulain (133 §) mukaan se, jonka toiminnasta on aiheutunut maaperän tai pohjaveden pilaantumista, on velvollinen puhdistamaan maaperän ja pohjaveden siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua terveyshaittaa tai vaaraa ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on muun muassa järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on lisäksi käytettävä toiminnassa parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja tarkkailtava muun muassa toimintansa vaikutuksia.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan toiminnasta ei saa myöskään aiheutua terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 § 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta pysyvää rasisitusta esim. pölyn, melun ja tärinän takia.

KANNANOTTO

Suunniteltu murskausasema sijaitsee Jokkavaaran vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella. Ensisijaisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta tulisi sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai alueelle, jossa maaperä on tiivis.

Hakijan tulee selvittää, onko koko toiminta tai esimerkiksi polttoaineiden säilytys ja tankkaustoiminta mahdollista sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, Lapin ELY-keskus katsoo, että murskaus erityisillä suojaustoimenpiteillä ja huolellisesti toteutettuna voi alueella olla mahdollista.

Mahdollisessa lupapäätöksessä tulee ottaa huomioon seuraavat asiat:

Ympäristön ja pohjaveden pilaantumisen estäminen

Hakemuksessa esitettyjen murskauslaitoksen, polttoainesäiliöiden, öljytuotteiden varastot ja tankkauspaikan suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä, jotta mahdollisia haitta-aineita ei pääse missään tilanteessa maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota allastilaan mahdollisesti kertyviin sadevesien hallintaan ja sadevesien määrän vähentämiseen mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että suojarakenteen reunavallit ovat riittävän korkeat. Sadevedet eivät saa missään tilanteessa päästä tulvimaan suojarakenteen ylitse. Suoja-altaan pohjalle tulee asentaa salaojaputki, jonka kautta allas pysyy kuivana sadevesistä. Salaojan tulee muuttua viemäriputkeksi ennen läpivientä HDPE-kalvon lävitse. Viemäriputkesta vedet tulee ohjata öljynerotuskaivoon, jonne kertyviä vesiä ei voida imeyttää pohjavesialueella maaperään (YSL 17 §). Aktiivisen toiminnan aikana tulee kaivon pintaa silmämääräisesti tarkkailla viikoittain. Muutoin öljypinta tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa. Öljynerotuskaivon tyhjennys suoritetaan tarvittaessa. Lupapäätöksessä tulee yksilöidä, mihin suoja-altaan kaivosta pumpattavat vedet toimitetaan. Suojarakenteeseen tulee sijoittaa kaikki koneet ja laitteet sekä öljyt ja polttoaineet tankkauspaikkoineen.

Suojaukseen liittyvät rakenteet on esitettävä valvovalle viranomaiselle ennen käyttöönottoa, ja valvovan viranomaisen on hyväksyttävä niiden käyttöönotto. Raportointi tehdään valvovalle viranomaiselle.

Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esittää säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Pohjavesialueella ei myöskään tule varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta. Alueella mahdollisesti sijaitsevat ylijäämämaat tulee poistaa alueelta.

Murskaamolaitteiden, polttoainesäiliöiden ja tankkauspaikan suoja-aitaiden maa-aineksen pilaantuneisuus tulee selvittää aina tarpeen mukaan esimerkiksi, kun laitos siirretään alueelta pois. Mikäli alueella havaintaan öljyä, tulee altaan massat vaihtaa puhtaisiin. Toiminnan loppuessa suoja-alue tulee purkaa ja mahdolliset pilaantuneet maat toimittaa käsittelyyn.

Pinta/pohjavesien tarkkailu

Alueen pohjavedenpinnan korkeutta tulee tarkkailla maa-ainesten ottolupien ehtojen mukaisesti. Pohjaveden laadun tarkkailua tehdään kerran vuodessa (kesäkuu). ELY-keskus katsoo, että pohjaveden laadun tarkkailua tulee suorittaa vähintään kahdesta murskauslaitoksen alapuolelle sijoittuvasta havaintoputkesta. Olemassa olevista havaintoputkista sijainniltaan parhaaksi tarkkailuputkeksi soveltuisi 2019 asennettu PVK1 ja toinen mahdollisesti 350 metrin etäisyydellä sijaitseva UP 14.

Ensimmäinen pohjavesinäyte tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista. Analyysivalikoima on haju, maku, sameus, väri, pH, sähkönjohtavuus, sulfaatti, nitraatti, kloridi, polttoainehiilivedyt sekä mineraaliöljyt. Öljyhiilivetyjen määritystason tulee olla alle 50 µg/l.

Pohjaveden laatutulokset tulee toimittaa myös Lapin ELY-keskukselle sähköisessä muodossa.

Jätehuolto

Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa eikä haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi.

Tärkeällä pohjavesialueella minkäänlaisia sosiaalityöjen vesiä ei voida imeyttää maaperään vaan ne tulee kerätä umpisäiliöön.

Melu/pöly

Pölypäästöjä syntyy murskausprosessin eri vaiheissa ja sen leviämistä on estettävä olosuhteiden ja mahdollisuuksien mukaan kastelemalla käsiteltävä materiaali. Pölyämistä voidaan myös estää pitämällä putoamiskorkeudet mahdollisimman pieninä. Tärkeällä pohjavesialueella pölyämisen estoon ei voi käyttää suolausta.

Ottoalueen meluvaikutus on tarvittaessa syytä selvittää esim. melumallinnusta käyttäen.

Muut määräykset

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ympäristöluvassa tulisi myös antaa määräykset ainakin seuraavista asioista:

- toiminnan kapasiteetista ja raaka aineista
- melusta ja tarvittaessa tarpeellisista meluntorjuntatoimenpiteistä (esim. toiminta-aikarajat, toimintojen sijoitus, meluvallit, jne.)
- pölypäästöistä ja niiden vähentämisestä (esim. kastelu, jne.)
- vaarallisten aineiden varastoinnista ja käsittelystä
- häiriö- ja poikkeustilanteista
- Turvallisuusnäkökohdat tulee ottaa huomioon mm. työaikaiset jyrkät luiskat.

- toiminta-alue tulee pitää siistinä ja puhtaana kaikista ylimääräisistä koneista, laitteista ja romuista.
- toiminnan tarkkailusta: häiriötilanteista, korjaustoimenpiteistä, huoltotoimenpiteistä ja suojarakenteiden ja säiliöiden tarkkailusta.

Alueen jälkihoito tulee toteuttaa toiminnan päätyttyä olemassa olevan maa-ainesten lupapäätöksen ehtojen mukaisesti.

Lopuksi

Mikäli asianmukaisia suojauksia ei toteuteta, toiminnalle tulee hakea vesilain mukaista lupaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta.

Lapin ELY-keskus korostaa, että alueella voidaan murskata vain itse ottamisalueelta peräisin olevaa kiviainesta. Alueelle ei tule sijoittaa asfalttiasematoimintaa, eikä siihen liittyviä toimintoja. Pohjavesialueelle ei tule myöskään tuoda jättemateriaaleja, eikä niitä tule siellä muutoinkaan käsitellä.

Lapin ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

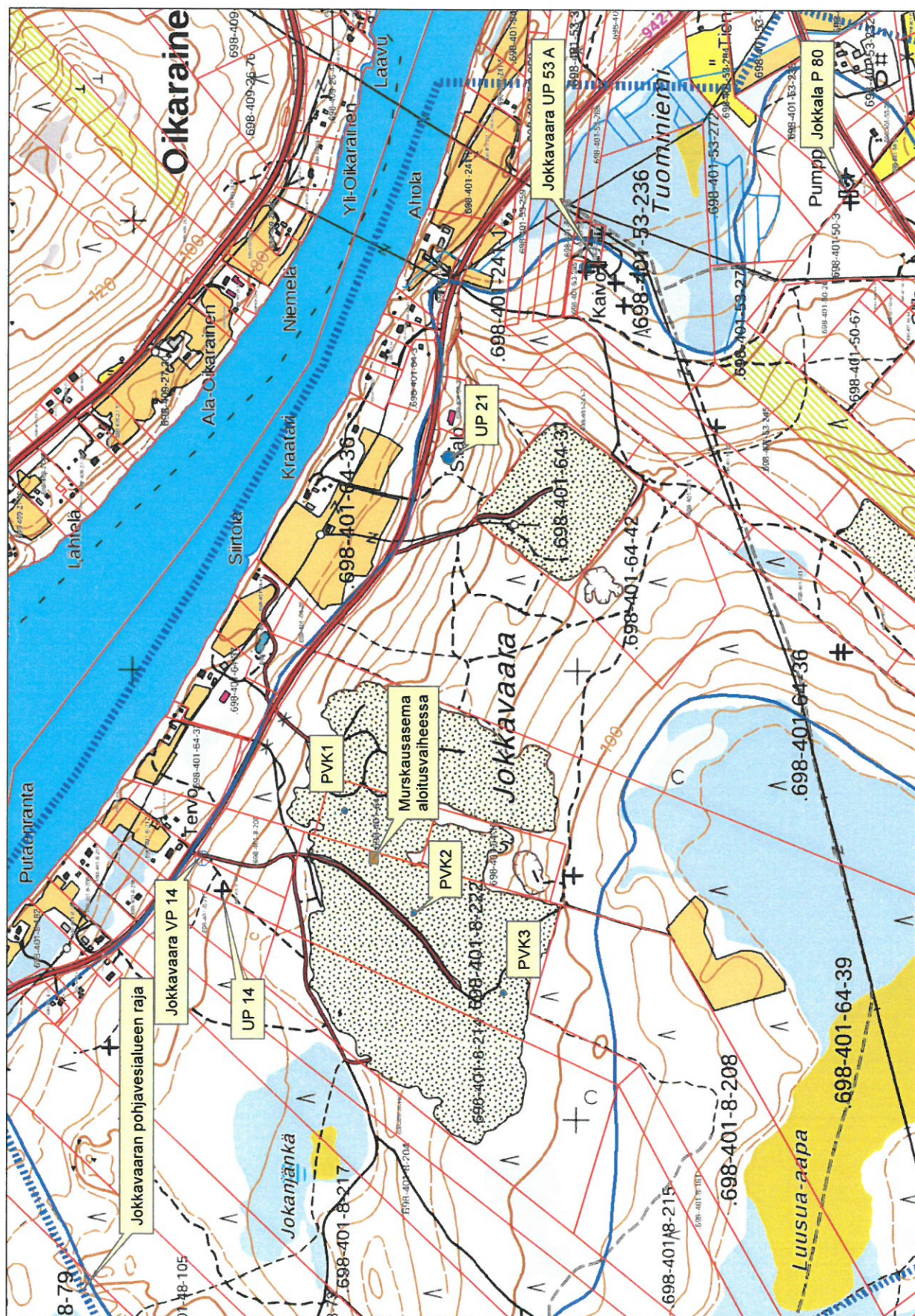
Toiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle. Lupapäätökseen tulee merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä.

Toiminta-alueesta ja toiminnan luonteesta johtuen toiminnan aloittamislupaa ei tule myöntää muutoksenhausta huolimatta.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut hydrogeologi Anne Lindholm.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian ratkaisijana toimii ympäristönsuojeluyksikön päällikkö Eira Luokkanen ja esittelijänä tarkastaja Martti Kemppainen

LIITE kartta 1:10 000



Tämä asiakirja LAPELY/1264/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/1264/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Luokkanen Eira 30.03.2020 11:25

Esittelijä Kemppainen Martti 30.03.2020 10:14

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta**Hallituskatu 7****96100 Rovaniemi**

Lausuntopyyntö 3.6.2020

Lausunto Napapiirin Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemuksesta Rovaniemen kaupungin Jokkavaaran tiloille Veijola 698-401-8-214 ja likanmaa 698-401-8-222, jotka sijaitsevat Jokkavaaran 1-luokan pohjavesialueella

Napapiirin Kuljetus Oy hakee ympäristölupaa kiven, soran ja hiekan rouhintaan ja murskaukseen Jokkavaaran 1-luokan pohjavesialueella olevalle maa-ainestenottoalueelle. Hakijalla on alueella kaksi voimassa olevaa maa-ainestenottolupaa, yksi tätä ympäristölupahakemusta koskevilla kiinteistöillä ja yksi kiinteistöllä Mäkimurtola 698-401-64-1. Lupahakemuksessa haetaan lupaa aloittaa toiminta ennen kuin lupapäätös on saanut lainvoiman.

Hakemuksen mukaan lupaa haetaan siirrettävälle kivenmurskaamolle. Hakemuksessa arvioitu vuosituotantomäärä on keskimäärin 60 000 t ja maksimissaan 150 000t. Lupaa haetaan vuosille 2020-2030 ja murskaustoimintaa suoritetaan noin 2kk vuodessa kaikkina vuodenaikoina. Murskaamolle ei hakemuksen mukaan ole tulossa kiinteää murskauspaikkaa, vaan murskaamo siirretään tarpeen mukaan eri puolille maa-ainestenottoaluetta. Pölyämisen ja melun estämiseksi murskaamo sijoitetaan mahdollisimman alhaiselle pohjatasolle. Murskauslaitos voi olla omalla voimanlähteellä varustettu.

Polttoaineiden säilytystä ja tankkaamista varten alueelle tulee tukitoiminta-alue, jolle tehdään MURAU-asetuksen mukaiset suojaustoimet eli suojamuovi ja korotettu reuna ja tukitoiminta-alueelle sijoitetaan tarvittavat öljynimeytysaineet, jotta ne ovat nopeasti saatavilla mahdollisessa vuototilanteessa.



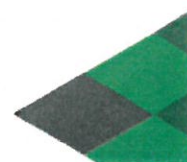
Lausunto:

Napapiirin Vesi Oy vastaa talousveden hankinnasta ja jakelusta Rovaniemen kaupungin alueella. Jokkavaaran 1-luokan pohjavesialueella sijaitsee kolme Napapiirin Vesi Oy:n vedenottamo, Jokkavaara 1 ja 2 sekä AK80. Vedenottamot Jokkavaara 1 ja 2 sijaitsevat 1400 metrin etäisyydellä itään maa-ainestenottoalueesta, jolla murskaustoiminta on tarkoitus suorittaa ja vedenottamo AK80 noin 1,8 km päässä maa-ainestenottoalueesta kaakkoon. Jokkavaara 1 ja 2 vedenottamoiden yhteinen vedenottolupa on 2000 m³/d ja vedenottamon AK 80 700 m³/d.

Vuonna 2019 vedenottamoilta Jokkavaara 1 ja 2 yhteensä otettiin talousvettä keskimäärin 1561 m³/d ja vedenottamosta AK80 567 m³/d. Vedenottamoiden yhteenlaskettu vedenottomäärä kattoi vuonna 2019 noin 21 % Rovaniemen Keskustaajamaan vuorokaudessa johdetusta vesimäärästä eli vedenottamot ja näin ollen myös Jokkavaaran pohjavesialue ovat talousvedenhankinnan kannalta Napapiirin Vesi Oy:lle erittäin tärkeitä ja pohjavesialueelle sijoitettujen riskitoimintojen kanssa tulee olla erityisen varovainen ja luvittaminen tulee hoitaa siten, että pohjaveden pilaantumisen vaara on mahdollisimman pieni. Jokkavaaran pohjavesialue on kriittinen Napapiirin Vesi Oy:n talousvedenhankinnan kannalta ja vedenottamoiden pilaantuessa korvaavaa vettä ei saada toimitetuksi muilla olemassa olevilla vedenottamoilla ilman, että se vaikuttaisi talousveden riittävyyteen ja laatuun. Jokkavaaran pohjavesialueen pohjaveden pilaantuminen aiheuttaisi Rovaniemen alueelle vesikriisin.

Jokkavaaran pohjavesialueella on lisäksi kaksi tutkittua vedenottopaikkaa UP14 ja UP21. Jo olemassa olevat tutkitut vedenottamoiden paikat, joiden laatu ja antoisuus on selvitetty ovat todennäköisiä tulevia vedenottamoita, varsinkin jos ne sijaitsevat lähellä jo olemassa olevia vedenottamoita ja talousveden jakeluverkostoja. Jokkavaaran alueella kaikki em. kriteerit täyttyvät, joten on mahdollista, että tulevaisuudessa alueelle on tulossa lisää vedenottamoita.

Hakemukseen on merkitty tukitoiminta-alueen sijainti kiinteistöllä 698-401-61-1 ja hakemuksessa on kerrottu tukitoiminta-alueelle tehtävät suojaustoimenpiteet, joiden avulla pyritään estämään polttoaineiden varastoimisesta ja tankkaamisesta aiheutuvat riskit pohjavedelle. Hakemuksessa ei kuitenkaan ole huomioitu hule- ja sulamisvesien johtamista

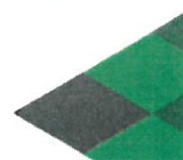


tukitoiminta-alueella. Hakemuksessa on vain maininta, että hulevedet imeytetään maahan. Napapiirin Vesi Oy huomauttaa, että tukitoiminta-alue on hyvä varustaa salaojituksella ja öljynerottimella, eikä tukitoiminta-alueen hulevesiä tai sulamisvesiä saa imeyttää maahan, elleivät ne ole menneet öljynerottimen kautta. Jos öljynerotinta ei käytetä, tukitoiminta-alueen sulamis- ja hulevedet tulee kerätä ja toimittaa muualle käsiteltäväksi. Pienikin öljymäärä voi pilata pohjaveden laadun sinne joutuessaan ja öljyn saaminen pois pohjavedestä on todella hankalaa.

Hakemuksen mukaan murskauslaitoksen sijainti vaihtelee ottamistoiminnan mukaan. Hakemuksessa kerrotaan murskauslaitoksen sijainnista se, että pölyämisen ja melun estämiseksi murskauslaitos sijoitetaan mahdollisimman alhaiselle pohjatasolle. Napapiirin Vesi Oy muistuttaa, että liikuteltava murskauslaitos aiheuttaa riskin pohjavedelle, jos murskausalueella ei suojata kunnolla. Mikäli murskauslaitos toimii polttoöljyllä, sen tankkaus on aina riski ja murskauslaitoksessa on todennäköisesti erilaisia voiteluaineita, jotka voivat viikatilanteessa päätyä maaperään ja sitä kautta pohjaveteen. Myös murskauslaitoksen sijoittaminen ottamisalueen pohjalle aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa, koska ottamisalueen matalimmilla kohdilla suojakerros pohjaveteen on ohuimmillaan ja vuototilanteissa haitta-aineiden päätyminen pohjaveteen todennäköisempää ja nopeampaa. Lupapäätökseen on hyvä kirjata lupamääräykset murskauslaitoksen sijoittamisesta ja murskausalueen suojauksesta, jotta vältytään pohjaveden pilaantumiselta.

Hakemuksessa ei ole mainittu pohjaveden tarkkailusta muuta, kuin se, että pohjavesiä tarkkaillaan neljästi vuodessa. Aikaisemmin myönnettyissä maa-ainestenottoluissa on mahdollisesti määrätty alueen tarkkailusta, mutta tässä hakemuksessa niistä ei ole kerrottu. Napapiirin Vesi Oy toivoo, että lupapäätöksessä asetetaan lupamääräykset, joilla pyritään pohjaveden hyvän laadun turvaamiseen. Luvassa tulee määrittää, kuinka usein tarkkailua suoritetaan ja mitä parametreja vedestä tulee analysoida. Napapiirin Vesi Oy toivoo, että pohjaveden tarkkailutulokset toimitetaan tiedoksi myös vesihuoltolaitokselle heti tulosten valmistuttua, jotta tieto pohjaveden laadusta ja mahdollisista muutoksista tavoittaa talousveden jakelusta vastaavan tahon mahdollisimman pian.

Hakemuksessa sanotaan lisäksi, että mikäli polttoainetta pääsee maaperään, siitä ilmoitetaan palokunnalle ja pilaantunut maa-aines toimitetaan mahdollisimman nopeasti kuorma-



autolla viranomaisen osoittamaan paikkaan. Napapiirin Vesi Oy edellyttää, että poltto- ja voiteluainevuodoista tulee ilmoittaa ensi tilassa myös vesihuoltolaitokselle, sillä jo pieni määrä polttoaineita pilaa talousvedenlaadun ja pohjaveteen päästyään se leviää nopeasti talousvesiverkostoon ja sitä kautta kuluttajille ja verkostojen puhdistaminen ja korvaavan veden saaminen kuluttajille saakka vie oman aikansa.

Hakemuksessa kerrotaan, että sosiaalituloissa syntyvät harmaat ja ruskeat jätevedet kerätään umpisäiliöön, jonka tyhjennyksestä vastaa paikallinen jätteenkeräysyritys. Napapiirin Vesi Oy muistuttaa, että jätevesienkäsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta, etteivät ne päädy maaperään ja sitä kautta pohjaveteen ja aiheuta pohjaveden laadun heikkenemistä. Umpisäiliön sijoituspaikka tulee olla tukitoiminta-alueella, jossa maaperän suojauksesta on huolehdittu.

Hakemuksessa esitetään, että pölyämisen estämiseksi alueella käytetään kastelua ja suo-
lausta. Napapiirin Vesi Oy vaatii, että lupapäätöksessä kielletään pölyämisen estäminen
suolaamalla. Suolaaminen on riski pohjaveden laadulle. Pölynsidonta tulee suorittaa aino-
astaan vedellä ja silläkin vain silloin, kun pölyäminen on erittäin runsasta.

Napapiirin Vesi Oy toivoo, että lupapäätöksessä rajataan murskaustoiminta alueella jo ole-
viin maa-aineksiin, eikä alueelle saa tuoda maa-aineksia muualta murskattavaksi.

Napapiirin Vesi Oy ei vastusta ympäristöluvan myöntämisestä. Toiminnan aloittamista ennen
päätöksen lainvoimaa Napapiirin Vesi Oy ei katso hyväksi, koska kyseessä on toiminta, joka
poikkeaa aikaisemmasta alueella olleesta toiminnasta ja aiheuttaa suuren riskin pohjave-
den pilaantumiselle, jos suojaustoimia ei hoideta huolellisesti.

Napapiirin Vesi Oy toivoo, että ympäristöluvassa huomioidaan tässä lausunnossa esille
tuodut seikat pohjaveden tarkkailusta ja pohjaveden suojelusta. Lisäksi Napapiirin Vesi Oy
toivoo, että mahdollisista häiriö- ja poikkeustilanteista ilmoitetaan vesihuoltolaitokselle hy-
vissä ajoin, jotta niihin pystytään reagoimaan mahdollisimman pian.

Napapiirin Vesi Oy toivoo saavansa lausunnonle luvanhakijan mahdollisen vastineen lupa-
hakemuksesta annetuista lausunnoista ja muistutuksista tai mikäli hakemusta täydenne-
tään esimerkiksi pohjaveden tarkkailun osalta.





Napapiirin Vesi Oy



Kristian Gullsten
Toimitusjohtaja

